Vrijdag 18 September 1942 DAGBLAD 59ste Jaargang, No. 3705

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit blad verschijnt dagelijks (behalve 's Zondags)
Abonnementsprijs voor het Gebiedsdeel
fl. 1.50 per maand [Aruba fl. 2.—] bij vooruitbetaling.
Afzonderlijke nummers fl. 0.10.

Adm. Tel. 1550. Redactie: Tel. 1858.
Hoofdredacteur: Dr. JOH. HARTOG
Spreekuur van de Redactie 16—18 uur.
Bureaux: Conscientiesteeg 27—29.
Adres Postbus 80, Willemstad.
Uitgeefster: Paulus-drukkerij.

Kantoor Verenigde Staten: M. D. BROMBERG & Ass. Inc
19 to 25 West 44th Street, New York N. Y.
Kantoor voor Redactie en Administratie Aruba:
J. E. CROES, Postbus 14, Nassaustraat, Oranjestad. Telef. 38

U.S.A.-duikboten torpederen 8 in Verre Oosten.

Noordamerikaanse productie nadert hoogtepunt, zegt Nelson.
Madagascars G. G. verwerpt Britse voorwaarden.
Geallieerde luchtballons boven Hongarije?
Belangrijke aanwinsten door Strijdende Fransen.
Amerikaanse vertegenwoordiger terug naar het Vaticaan.

VERKLARING VAN DONALD NELSON.

Donald Nelson, Hoofd van de Noordamerikaanse Oorlogsproductie, zeide, dat het land thans „bijna het maximum" van de productie bereikt heeft en de omzet van oorlogsmaterialen in 1943 „veel groter" zal zijn dan het vroegere doel van 60 milliard dollar.

Hij deelde aan het Comité van het Huis mede, dat de productie tegen Januari en Februari volledig zal beginnen te stromen. Ook zeide hij, dat de grote vrachtvliegtuigen reeds gemaakt worden en de uiteindelijke beslissing omtrent het aantal in handen was van het Stafhoofd. Henry J. Kaiser, een scheepsbouwer van de Westkust, zoekt de machtiging en steun van de Regering voor zijn plan om vrachtvliegtuigen te bouwen op een basis van massaproductie (Washington, (AP) 18.9).

HULL ZWAAIT LOF TOE AAN CHINA.

Aan de vooravond van de 11de jaardag van de Japanse invasie in Mantsjoerije zwaaide Cordell Hull lof toe aa de dappere weerstand van China en bracht hij het vertrouwen tot uitdrukking, dat de gemeenschappelijke pogingen van de vrije volken nog de krijgsheren van Japan „zullen verslaan en vernietigen" (Washington, (AP) 17.9).

UIT FRANKRIJK ONTSNAPT.

Het Hoofdkwartier van de Strijdende Fransen maakte bekend, dat Charles Vallin, Vice Voorzitter van de oude Franse rechte partij „Croix du Feu" en eens de voornaamste steun van het Pétain-regiem, in Londen is aangekomen en zich bij de Strijdende Fransen heeft gevoegd. Hij werd bij de ontsnapping uit bezet Frankrijk vergezeld door Pierre Brussolette, vroeger medewerker aan het socialistische nieuwsblad „Le Populaire". De gezamenlijke ontsnapping van deze twee mannen van rechtstreeks tegenovergestelde richtingen in de voor-oorlogse Franse politiek, werd door een zegsman van de Strijdende Fransen beschreven als „de beste verduidelijking tot nu toe, dat wij mannen ontvangen van alle partijen, voor zover zij overeenkomen omtrent een punt: de strijd tegen de Duitsers".

De zegsman verklaarde uitgelaten, dat „Pétain eens Vallin beschouwde als een van zijn voornaamste steunpilaren". Hieraan voegde hij toe, dat de Strijdende Fransen vertrouwen, dat de „Croix du Feu", welke eens een millioen telde, Vallin zou volgen in zijn standpunt tegenover het Vichy-regiem. Het „Croix du Feu" steunde Pétain na de wapenstilstand van 1940, omdat de organisatie geloofde, dat Pétain voort zou gaan weerstand te bieden aan de Duitsers.

Vallin is de eerste machtige rechtse leider, die uit Frankrijk ontsnapt is om zich te voegen bij de Strijdende Fransen.

Brussolette is gelijk Vallin 39 jaar oud en de derde vooraanstaande socialist, die zich bij de beweging van De Gaulle in Londen heeft aangesloten.

Hij was belast met het buitenlands commentaar voor de officiële Franse radio tot hij in 1938 werd ontslagen omdat hij zich had verzet tegen de overeenkomst van München (Londen, (AP) 18.9).

NAAR DE GAULLE OVERGELOPEN.

De Strijdende Fransen maakten bekend, dat Jules Blondell, de vroegere Vichy-Franse Gezant in Bulgarije, die de vorige maand bevel kreeg om naar Frankrijk terug te keren, in feite de dienst van Vichy heeft gelaten en op weg is naar het Midden-Oosten om zich bij De Gaulle te voegen. Blondell is nummer twee van een missie, welke binnen twee maanden Vichy heeft vaarwel gezegd toen bevel gegeven werd om naar huis terug te keren. De laatste was Jean Helleu, Ambassadeur in Turkije, die zich in Juli bij De Gaulle voegde als protest tegen Lavals buitenlandse politiek (Ankara, (AP) 17.9).

LUXEMBURG.

In een bericht „van de Duitse grens" meldde het Britse nieuwsagentschap, dat de Duitsers de executie van de leiders der mijn- en staalwerkers hebben bekend gemaakt, die de vorige week in algemene staking gingen als protest tegen de maatregelen van de nazies.

Leiders en aanstokers tot de staking zouden zijn gevangen genomen. De Duitsers zeiden de normale werktoestanden in Luxemburg te hebben hersteld. Het aantal gearresteerden of geëxecuteerden werd niet verstrekt.

Intussen heeft de inlijving van Luxemburgse mannen in het Duitse leger voortgang. Deze was een der redenen van de algemene staking. Men heeft gedreigd met de meest ernstige straffen voor hen, die aan de dienst pogen te ontkomen (Londen, (AP) 18.9).

8 JAPANSE SCHEPEN GETORPEDEERD.

De Noordamerikaanse Marine gaf het volgende communiqué uit:

„Verre Oosten: 1. Noordamerikaanse duikboten hebben de volgende resultaten gemeld in operaties tegen den vijand in wateren van het Verre Oosten: 2 grote vrachtschepen werden tot zinken gebracht. Een middelgroot vrachtschip werd tot zinken gebracht. Een klein patrouille-vaartuig werd tot zinken gebracht. Een grote tanker werd beschadigd en brandende achtergelaten. Een groot vrachtschip werd beschadigd. Een groot transportschip werd beschadigd. Een middelgroot vrachtschip werd beschadigd.

2. Deze acties zijn niet bekend gemaakt in enig vroeger communiqué van het Departement van Marine en staan niet in verband met de operaties bij de Salomonseilanden."

De succesrijke aanvallen op deze 8 schepen hebben het totaal van Japanse schepen, die de Marine heeft opgegeven als tot zinken gebracht of beschadigd door Noordamerikaanse duikboten gebracht op 107 (Washington, (AP) 17.9).

ROOSEVELT WIL JAPANSE VLAG NIET AANRAKEN.

Roosevelt weigerde de Japanse vlag aan te nemen, die bij de overval van het eiland Makin de vorige maand veroverd werd.

Luitenant Generaal Thomas Holcomb, Commandant van het Corps Mariniers, bezocht het Witte Huis met het doel den President het Japanse marine-embleem te schenken, doch Roosevelt zeide vastbesloten: „Ik neem het niet aan. Ik zal er naar kijken en u zeggen het te plaatsen in de historische archieven van het Corps Mariniers."

Op een wijze alsof hij er door zou kunnen worden besmet, voegde de President daaraan toe: „Ik geloof niet, dat ik het ding wil aanraken" (Washington, (AP) 17.9).

BRITSE VOORWAARDEN VERWORPEN.

Een Britse militaire commentator maakte bekend, dat de wapenstilstands-voorwaarden, die de Vichy-autoriteiten in Madagascar verwierpen, zuiver militaire voorwaarden tot de overgave waren. Waarschijnlijk stonden zij niet in verband met het toekomstige bestuur van het eiland.

De militaire commentator zeide, dat de plaatselijke burgerlijke administratie op vreedzame wijze functioneert in de steden, die reeds bezet zijn en dat de handelsactiviteiten zonder enig incident voortgang vinden (Londen, (AP) 18.9).

TAMATAVE BEZET.

Het Britse nieuwsagentschap deelde mede, dat volgens bekendmaking van de radio van Tananarive de Britse strijdkrachten Tamatave in de morgen bezet hebben nadat de Franse troepen zich gedurende de nacht hadden teruggetrokken.

Dit werd 10 minuten later bevestigd door het Britse radiostation op Diégo Suarez (Londen, (AP) 18.9).

WEERSTAND OP MADAGASCAR.

De eerste weerstand, die de Britse troepen, welke op Madagascar in Zuidelijke richting voortdringen, hebben ondervonden op de zesde dag van de opmars, vond heden plaats toen een versterkt punt op een heuveltop, op 270 kilometer van Diégo Suarez, werd veroverd. De Britse 25-ponders kwamen voor het eerst in actie en bestookten de Franse posities met bijna 100 granaten, terwijl mortieren en pantserwagens een verwoed vuur onderhielden tegen de ingegraven Fransen met machinegeweren.

Na een bombardement van uren verscheen de Commandant van het versterkt punt met een witte vlag. Het garnizoen van 30 man legde de wapens neer en men kende hun de eerbewijzen van de oorlog toe. 8 Machinegeweren werden veroverd (Nabij Jahely op Madagascar, (AP) 17.9).

LUCHTALARM IN HONGARIJE.

Kort na de aanvang van de nieuwsuitzending van hedenavond door de Bulgaarse radio hield de omroeper midden in een zin op en riep: „Luchtalarm. Bulgaren blijft kalm." Ogenblikkelijk verdween het station uit de aether (Londen, (AP) 17.9).

De radio van Budapest waarschuwde de Hongaren hedenavond, dat een groot aantal vijandelijke luchtballons met ontploffingsmateriaal boven Hongarije zweefde (Londen, (AP) 17.9)

MYRON TAYLOR TERUG NAAR HET VATICAAN.

Hull deelde op een persconferentie mede, dat Myron Taylor, die President Roosevelts persoonlijke vertegenwoordiger is bij het Vaticaan, naar die post terugkeert, niettegenstaande het feit, dat de Verenigde Staten in oorlog zijn met Italië. Toen hem gevraagd werd, indien dit wilde zeggen, dat Italië hem een vrijgeleide heeft verstrekt, antwoordde Hull, dat dit moet worden aangenomen (Washington, (AP) 18.9).

Zeer bizondere onderscheiding voor den Apostolisch Vicarius.

„Orden de Francisco de Miranda".

Hedenmorgen deelde de Consul-Generaal van Venezuela Pedro Rodriguez Berroeta den Apostolisch Vicarius van Curaçao, Zijner Hoogwaardige Excellentie Mgr. Petrus Innocentius Verriet O.P. mede, dat het Zijner Excellentie den President van Venezuela behaagd heeft Zijne Hoogwaardige Excellentie te onderscheiden met de decoratie van de „Orden de Francisco de Miranda".

Dit ridderkruis werd door President E. Lopez Contreras in 1939 ingesteld en tot dusver slechts aan zeer weinigen verleend.

* * *

Van deze plaats mogen wij, zeker namens alle lezers, onzen Apostolisch Vicarius, wel feliciteren met deze wel zéér uitzonderlijke onderscheiding. — Red. Amigoe.

RUSSISCHE TEGENAANVALLEN

Persberichten deelden mede, dat Sovjet-tanks en infanteristen tot het offensief overgingen in twee naburige sectoren van Stalingradfront na daartoe opdracht van het Russische Hoofdcommando te hebben gekregen. Gemeld wordt, dat de orders om het offensief te nemen tegen den Duitsen Maarschalk Fedor von Bock, zijn overgedragen aan elke Russische afdeling, die Stalingrad verdedigt. Deze orders zeiden, dat elk heuveltje, dat heroverd wordt, tijd wint en dat elke dag, die gewonnen wordt, de uiteindelijke uitslag van de slag kan bepalen. De berichten zeiden, dat, ogenblikkelijk na ontvangst van de orders, de troepen en tanks van het Rode leger het offensief namen in twee sectoren, terwijl de Duitsers op een ander punt het initiatief behielden en er aanvielen (Londen, (AP) 18.9).

WEER EEN SABOTEUR GELAND?

Het Oostelijk Defensie-commando van de Verenigde Staten maakte bekend, dat Woensdagavond langs de Atlantische kust van Long Island (New York) een klein vlot gevonden werd. Zonder succes werd een schot gelost om een snuffelaar in de buurt aan te houden (New York, (AP) 18.9).

Het nieuws van vandaag.

De slag om Stalingrad nadert zijn beslissing nu het Rode leger in de brede, rechte straten van de stad en op de hoge Westelijke oever van de Don, vecht om dat grote economische centrum tegen de Duitsers te beschermen. De Duitsers vergrootten de crisis van de slag door in de Noordwestelijke buitenwijken door te dringen en tegelijkertijd de klippen boven de rivier te bereiken. Daar hielden de Russen stand. De berichten zeggen, dat de eerste nazie-eenheden, welke in de stad doordrongen, eruit werden geworpen in de gevechten langs drie brede straten. Ook wisten de Russische strijdkrachten, die naar de Wolga terugvielen, de vijandelijke tanks terug te drijven. De strijd werd steeds heftiger. Twee daaropvolgende Duitse pogingen om Stalingrad door de bestorming te nemen, mislukten gedurende de laatste 24 uren (blz. 1).

Hoewel minder dramatisch dan de grote worsteling om Stalingrad werd ook de strijd in de Caucasus voortgezet. De Russen, die in de Mozdok - sector tegenaanvallen deden aan de Zuidelijke oever van de rivier Terek, hebben voortgang gemaakt.

Zij hebben thans een niet genoemd dorp heroverd. De Duitsers poogden een nieuw offensief te beginnen met 80 tanks, gesteund door de infanterie, doch de Russische artillerie sloeg twee vijandelijke aanvallen af en vernielde 30 machines. Aan het Westelijk einde van de Caucasus houden de Russen de linie ten Zuid-Oosten van Novorossisk. Hier dwongen zij de Duitsers tot de terugtocht. Drie belangrijke bergkloven moesten zij echter verlaten (blz. 1).

Donald Nelson, Hoofd van de Noordamerikaanse Productieraad, heeft gisteren verklaard, dat de Verenigde Staten thans bijna het maximum van de productie bereikt hebben. Hij beweerde, dat de omzet van oorlogsmaterialen het volgende jaar veel meer zal bedragen dan het vroeger gestelde doel van 60 milliard dollar (blz. 1).

Noordamerikaanse duikboten hebben in de wateren van het Verre Oosten nieuwe successen geboekt door 8 Japanse schepen te torpederen. 4 Ervan gingen zeker naar de diepte (blz. 3).

Op Madagascar hebben de gevechten voortgang, aangezien Gouverneur Generaal Armand Annet de Britse voorwaarden als onaanvaardbaar heeft afgewezen. De Britten zeggen intussen, dat hun voorwaarden voor een wapenstilstand van zuiver militaire aard waren (blz. 1).

Op blz. 4 vindt men de gebruikelijke interessante damesrubriek.

Pater A.D. Frunt O.P. geeft op blz. 2 een artikel over de kerkgeschiedenis van Aruba, waar in 1864 een nieuw gebouwde kerk de dag na de inwijding ineenstortte.

Geitenmelk, hier op Curaçaose eilanden betrekkelijk veel gedronken, wordt thans in Europees Nederland bij gebrek aan koeienmelk in zwang (blz. 3).

Een ooggetuige-verslag over de lompe manier, waarop de nazies de Amsterdamse Joden bijeendreven en verjaagden, staat op blz. 3.

Verbitterde worsteling om Stalingrad.

Russen doen krachtige tegenaanvallen.

DE GEVECHTEN OM STALINGRAD.

Henry Cassidy seint uit Moskou: De Russen deelden mede, dat de Sovjet-troepen twee dreigende wiggen binnen Stalingrad in gevechten van man tegen man hebben weggevaagd en dat de Duitsers zich thans pogen te fortificeren in de Noordwestelijke buitenwijken tegen felle tegenaanvallen, voorafgegaan door tanks. De veldberichten zeiden, dat de nazie-luchtmacht in formaties van 80 tot 100 vliegtuigen voortgaat delen van de Wolga-stad aan te vallen, doch dat 19 werden neergehaald door de afweerkanonnen en Russische gevechtsvliegtuigen.

Hoewel de belegerde strijdkrachten zich in een moeilijke positie bevinden, zeide het communiqué, dat een machtige aanval uit het Noord-Westen werd verpletterd in straatgevechten en dat een gelijksoortig lot 2 bataljons trof, die in een andere sector doordrongen. De Russische tanks zouden volgens het legerorgaan „Rode Ster" zijn binnengedrongen in de gefortificeerde zone van de nazies en 48 anti-tankkanonnen hebben vernietigd. Verder werden 950 manschappen met kanonvuur en de rupsbanden gedood, terwijl de vijandelijke troepen werden verpletterd, die zich in de sloten achter de heuvels bevonden.

Het middag-communiqué zeide, dat de troepen, die de Noordwestelijke buitenwijken van Stalingrad verdedigen, zowel aanvallen van tanks als van de infanterie afsloeg.

Men geeft toe, dat de situatie van Stalingrad zeer ernstig is. Verschillende vijandelijke detachementen zouden in de straten van de stad zijn doorgedrongen in de vroege morgen en een aantal huizen hebben aangevallen en bezet.

De berichten zeiden, dat de manschappen van het Rode leger van huis tot huis gingen om den vijand te verdrijven. Dit geschiedde soms in gevechten van man tegen man in de huizen. Tegen het einde van de dag zeiden de berichten, dat de Duitsers waren afgeslagen. De lijken van honderden hunner doden lagen op de straten verspreid.

De Duitsers vestigden haastig geschutspunten en richtten anti-tank versperringen op in de Noordwestelijke buitenwijken als bescherming tegen tegenaanvallen van Russische tanks en om te dienen als springplank voor verdere aanvallen. De Duitse poging om Stalingrad te veroveren omvatte op grote schaal de gebruikelijke tactieken om bewoonde gebieden te bezetten. Ploegen van schutters met automatische geweren pogen door de Russische frontlinie heen te komen en de defensies in de achterhoede te ontwrichten. Tanks en mobiele infanterie volgen hen. In de lucht werpen de vliegtuigen dan bommen op knooppunten van weerstand.

Hoewel een aantal van zulke aanvallen werd afgeslagen gaven de berichten toe, dat de omstandigheden moeilijk zijn.

Een afdeling van het Rode leger, die van achter muren van stenen gebouwen vecht, zou 7 vijandelijke tanks hebben ontwricht en 200 man hebben gedood.

Overal donderde de artillerie. „Izvestia" zeide, dat de Russische artillerie de zware Duitse kanonnen in een sector tot zwijgen heeft gebracht en 3 artillerie en vier mortierenbatterijen in een andere sector heeft onderworpen. De Duitsers betaalden duur voor de doorbraak in het Noordwestelijk deel van Stalingrad. De berichten maakten herhaaldelijk melding van gevallen waarin een soldaat van het Rode leger alleen 10 of 12 Duitsers heeft gedood en afzonderlijke machinegeweren zoveel als 40 vijandelijke manschappen hebben opgeruimd. Het vijandelijke materiaal ondergaat ook een voortdurende druk. „Rode Ster" zeide, dat Russische tanks 60 vrachtauto's vernielden, die versterkingen van infanterie in een sector aanvoerden. Drie Duitse aanvallen in een naburige sector met kleine groepen van infanterie, die door tanks gesteund werden, werden afgeslagen met verlies van meer dan 10 tanks en 3 pelotons van infanterie.

Men zegt, dat Siberiërs op de toegangswegen van Stalingrad vechten. Een Tass-bericht van Novorossisk zeide, dat duizenden nieuwe troepen van Siberische steden en dorpen, welke thans hun militaire oefening voltooid hebben, zich thans bij het leger hebben gevoegd en dat velen reeds gewikkeld zijn in de defensie van Stalingrad. „Rode Ster" publiceerde een levendige beschrijving van de slag op de toegangswegen naar Stalingrad waar verdedigers met rode ogen — wegens het gebrek aan slaap — doch met vastberaden gezichten de strijd voortzetten (Moskou, (AP) 18.9).

RUSSISCH MIDDAGCOMMUNIQUÉ.

Het Russisch middagcommuniqué luidt als volgt: „Gedurende de nacht van 17 op 18 September bestreden onze troepen den vijand in de Noordwestelijke buitenwijken van Stalingrad en ook in het gebied van Mozdok. Geen belangrijke verandering vond plaats in andere sectoren van het front."

Een aanvullend communiqué zegt: „Aan de Noordwestelijke buitenwijken van Stalingrad sloegen onze troepen vijandelijke tank- en infanterie-aanvallen af. Artilleristen vernielden 12 Duitse tanks en ruimden 2 compagnieën infanterie op.

In een andere sector braken 2 bataljons van de vijandelijke infanterie in een der straten van de stad door. Zij werden echter ontvangen met een geconcentreerd vuur van machinegeweren en automatische geweren. In gevechten van man tegen man, die daarop volgden, werden de Duitsers verslagen en gedwongen zich terug te trekken met verlies van ongeveer 500 man aan doden en gewonden. 19 Duitse vliegtuigen werden neergehaald in luchtgevechten.

In het gebied van Mozdok vernielden de Sovjet-troepen in een nachtelijke aanval 4 tanks en ruimden ongeveer een compagnie van de vijandelijke infanterie op.

Ten Zuid-Westen van Novorossisk vernielden Sovjet-mariniers binnen twee dagen 3 Duitse tanks en een anti-tankkanon. Ongeveer een compagnie van Duitsers werd opgeruimd. In een sector van het Karelische front deden Sovjet-troepen een plaatselijke aanval op de Finse posities. De Finnen werden bij verrassing genomen en gedwongen zich terug te trekken.

Later werd een vijandelijke tegenaanval afgeslagen. Ongeveer 2 compagnieën van den vijand werden opgeruimd. Een artillerie-batterij en 4 zware machinegeweren werden vernield. Wij veroverden een anti-tankkanon, 10 machinegeweren en ander materiaal" (Moskou, (AP) 18.9).

Honderd jaar Apostolisch Vicariaat Curaçao 1842 --- 1942.

De Kerk op Aruba

door

PATER ALOYSIUS DOMINICUS FRUNT O.P.

Kapelaan van de St. Franciscus-parochie te Oranjestad, Aruba.

Op 31 December 1941 woonden volgens de officiële gegevens 31.522 mensen op Aruba. Hiervan waren 21.250 katholieken, dit is dus 67.4°|o

Toen de 20e September 1842 de Missie van Curaçao, tot Apostolisch Vicariaat verheven werd, telde Aruba een oud vervallen kapelletje, twee kerken, en één dienstdoenden priester te Oranjestad, den Eerwaarden Heer Emanuel de Romero.

De kapel stond op de uiterste Noordkant van het eiland, op een hoogte, Alta Bista genaamd, wel een uur gaans van waar tegenwoordig de kerk van de Noord staat. Zij was toen al oud en vervallen, en buiten gebruik gesteld, maar nam nog een voorname plaats in de pieuze herinneringen en het religieuze leven der gelovigen, die met biezondere voorliefde de moeilijke weg naar Alta Bista gingen om op die heilige plaats de Rozenkrans te bidden. Zelfs nog in onze dagen trekken brave mensen van de Noord daar naar toe bij wijze van bedevaart om Gods hulp te vragen in de nood.

Reeds op 20 April 1750 was de kapel ingewijd door den Pater Capucijn Paulus de Algemesi, die haar toewijdde aan Onze Lieve Vrouw van de H. Rozenkrans. Deze pater vestigde zich evenwel niet op het eiland, maar verliet het weer aanstonds. Alvorens echter weg te gaan, gaf hij de zorg en het bestuur van de kapel over aan twee vrome leken, nl. Domingo Antonio Silvestre — die de kapel met eigen middelen had gebouwd — en Miguel Enrique Alvarez, diens schoonzoon, die feitelijk alleen optrad als bestuurder en leider.

Zonder priester.

Deze laatste kon lezen en schrijven, kende de verplichte feestdagen en vooral de grote Maria-feesten; op Zon- en feestdagen hees hij in de vroege ochtenduren de vlag om het volk te beduiden niet te werken en ter godsdienstoefening te komen, welke bestond in het gezamenlijk bidden van de Rozenkrans. Op grote feestdagen en Maria-dagen gebeurde dit met meer plechtigheid; men trok rond al biddende en zingende onder begeleiding van de guitaar. Naar ieder tientje knielde men op de grond en zong plechtig: „Gloria Patri et Filio et Spiritui Sancto."

Meer dan een halve eeuw is Alta Bista de plaats geweest waar men tezamen kwam om God en de Heilige Maagd te vereren. En slechts noodgedwongen hebben de mensen die heilige plaats verlaten. De zwarte koorts dreef hen weg uit die omgeving. Langzamerhand vestigden zij zich meer Westwaarts.

Noord.

Daarom werd een nieuw kerkje gebouwd ter plaatse van de tegenwoordige kerk van de Noord. Heel eenvoudig en primitief. De muren waren van takkenbossen met klei bestreken en het dak van maïsstokken. In het jaar 1778 werd het ingewijd door Pater Cristobal de Quesada, die twaalf dagen op het eiland verbleef en in deze korte tijd buitengewoon veel werk heeft verzet. Dit tweede kerkje, dat toegewijd was aan Santa Ana, overvleugelde het eerste en oudste. Het wonen op Alta Bista was een gevaar. Alleen op de eerste Zondag van October en op andere hoge feestdagen ging men er nog naar toe om in plechtige processie de Rozenkrans te bidden.

Ondertussen had Aruba nog steeds geen eigen priester. Zo nu en dan kwam een priester mee met een bark uit Venezuela, die voor kortere of langere tijd op Aruba verbleef. Pater Jacobus Schinck, Apostolisch Praefect van de Missie van Curaçao, kwam tussen 1797 — 1809 iedere 2 jaar op Aruba.

Oranjestad.

In 1813 komt de nieuwe Apostolische Praefect Pater Juan Jozef Pirovano in gezelschap van den Eerwaarden Heer Nicolas Lopez op Aruba — en dan staat er al een kerkje op Playa, officieel genoemd Oranjestad. Even simpel als de Sint Anna-kerk op de Noord — takkenbossen en maïsstokken. Maar Oranjestad begon langzamerhand de hoofdplaats van het eiland te worden en de kerk van Oranjestad deelde in die glorie. Zij kreeg haar eersten vasten priester in 1816 in den persoon van den Pater Pirovano. Deze pater maakte een einde aan de plechtige Rozenkransprocessie op Alta Bista tot groot leedwezen van den ouden Bestuurder Andres Tromp en vele gelovigen. Als persoonlijke devotie bleef de tocht naar Alta Bista voortleven tot op onze dagen. Pater Pirovano stierf al 20 November 1820. Tot December 1822 was Aruba weer zonder priester. Toen kwam Emanuel Fernandez, die bleef tot Januari 1825.

Ondertussen hadden er grote veranderingen plaats gegrepen in de Missie van Curaçao. Op 27 Augustus 1824 was de Hoogeerwaarde Heer Martinus Johannes Niewindt op Curaçao gekomen als Apostolisch Praefect der Missie. En hij bracht overal nieuw leven en bezieling. Hij stuurde eerst een Nederlandsen missionaris naar Aruba, den Eerwaarden Heer J. B. Eisenbeil, die slechts bleef tot Juli; daarna den Capucijner Pater Serafin de Sevilla.

Deze had opdracht om een nieuwe en grotere kerk te bouwen te Oranjestad; de oude was te klein en te zwak. Hij begon meteen. En op 9 November 1828 kwam Mgr. Niewindt de nieuwe, stevige kerk met pannen dak inwijden.

In 1830 werd Pater Serafin vervangen door den Eerwaarden Heer Van Lommel; deze werd in 1834 opgevolgd door Pater José Rafael Sanchez, en in Augustus 1836 kwam in zijn plaats de Eerwaarde Heer Emanuel de Romero, die bleef tot 1849.

Zo bezat Aruba honderd jaar geleden een oud vervallen kapelletje op Alta Bista, een klein kerkje op de Noord en een stevige, grote kerk te Oranjestad en één dienstdoenden priester.

Deze Romero was een ijverig en knap man, hij deed veel goed op Aruba, zorgde onder andere voor een nieuw kerkhof en pastorie; hij verstond de geneeskunde en bij gebrek aan een dokter op het eiland, hielp en genas hij vele zieken, maar hij had één gebrek. Als warmbloedig Venezolaan bemoeide hij zich te veel met de politiek. Hij liet zich te veel in met de revolutionnairen van de overkant, waardoor hij partijen vormde en zich bij het Gouvernement gehaat maakte. Gevolg was, dat hij in 1849 de kolonie moest verlaten. Zijn vertrek was een groot verlies.

Mgr. Niewindt zond zijn secretaris S.C. Schermer naar Aruba, een wijs man met een zacht karakter, die de gemoederen wist te bedaren en verzoening tot stand wist te brengen tussen de partijen. In Januari 1851 werd hij opgevolgd door Pater Paulus, die twaalf en een half jaar hier bleef (van Januari 1851 tot Juli 1863). Gedurende zijn verblijf heeft hij buitengewoon veel tot stand gebracht.

De eerste school.

„Inziende", aldus de chronieken, „de hoge noodzakelijkheid van schoolonderwijs voor de jeugd, begon hij dadelijk aan de Noord een flinke school te timmeren, waarbij hij, uit gebrek aan een schoolmeester die Nederlands verstond, voorlopig één zijner collectanten aanstelde, die les in het Spaans gaf; welke taal voor de bevolking op Aruba doelmatiger is dan de Nederlandse, wijl zij veel meer connectie met Spanjaarden hebben dan met Europese Nederlanders.

Door biezondere omstandigheden is die school na verloop van drie à vier jaren gesloten en later afgebroken; de banken hebben daarna gediend voor de school op de Playa."

Ondertussen trok Pater Paulus rond op bedeltocht, zamelde op allerlei wijzen geld in om het dak van de kerk van Noord, dat met palu maisji bedekt was en geheel versleten, te vervangen door een pannen dak. Dit gelukte hem in korte tijd.

Santa Cruz.

Maar hij ondernam nog groter werk. Hij bouwde een geheel nieuwe kerk in Santa Cruz. Reeds jaren tevoren had de Zeereerwaarde Heer Schermer van het Gouvernement een concessie gekregen van een stuk grond aldaar voor een kerk, school en pastorie. Een absolute noodzaak. Er woonden daar veel mensen en de afstand van Oranjestad was groot. Pater Paulus bouwde daar een kerk, zonder één cent steun van de Missie, noch van het Gouvernement. Zelf moest hij het geld bijeen bedelen. Zelf trok hij er dagelijks op uit om de mensen aan te sporen stenen te graven en ze te bestemder plaatse te brengen, zelf bouwde hij mee — als oud timmerman had hij verstand van het vak — zelf hield hij voortdurend toezicht. Zijn moeite werd beloond, want na zes weken stond er een pracht van een kerk — van 70 voet lang met stenen muur en een dak van maïsstokken. En toen de kerk klaar was en alles betaald, bleef er nog een saldo van ruim drie gulden over. Zo kreeg Santa Cruz zijn eerste kerk in 1853. Zij werd toegewijd aan de Onbevlekte Ontvangenis van Maria. Om beurten werd zij bediend door den Pastoor en zijn kapelaan, want nog in 1851 was er een kapelaan op de hoofdstad van Aruba, Oranjestad, gekomen, nl. de Weleerwaarde Heer Van Os. Met hun tweeën bedienden zij de drie kerken van Aruba.

School op Santa Cruz.

Korte tijd daarna ging de Pastoor over tot het bouwen van een school. De chronieken geven het volgende mooie verhaal over het tot stand komen van de school.

„Pater Paulus en zijn kapelaan (de Weleerwaarde Heer De Vries, die 7 Juni 1853 zijn eersten kapelaan was komen vervangen), wensten vurig een katholieke school, maar hoe die te krijgen? Om een school te timmeren zou met collecten, aalmoezen en zelf mede te werken wel tot stand kunnen gebracht worden, maar om een schoolmeester te krijgen was de grootste moeilijkheid. Pater Paulus schreef Mgr. Niewindt over die zaak, en onder andere, dat Mijnheer de Vries een broer had, genaamd Antonius de Vries, die in Noord Brabant te Berchem ondermeester op een nutschool was; hij was zijn Frans en Nederlands goed machtig, bespeelde het orgel en was ver in het rekenen. Pater Paulus zou den schoolmeester gratis huisvesting en de kost geven; hetgeen Zijn Eerwaarde ook gedaan heeft. Na enige briefwisselingen tussen Mgr. Niewindt, den kapelaan en den schoolmeester besloot laatstgenoemde, na eerst goed gebeden, alles rijpelijk overwogen en toestemming van zijn biechtvader verkregen te hebben, om naar Aruba te komen. De kapelaan zond zijn broer een Papiaments-Nederlands woordenlijstje met een Papiaments gebedenboekje en catechismus, waarin hij zich zover geoefend had, dat hij bij zijn aankomst op Curaçao zich met de taal reeds behelpen kon.

Toen hij in de maand Juni 1855 op Aruba kwam, vroeg de kapelaan aan zijn broer of hij ook met Mgr. Niewidt een contract gesloten had. Waarop hij antwoordde: neen. Monseigneur had geschreven, dat hij de zaak maar met Mijnheer Kranenburg te Amsterdam moest regelen. Wel ik heb dien heer beloofd mij voor vijf jaar te verbinden en deze heer beloofde mij wederkerig, dat ik jaarlijks honderd gulden zou ontvangen, omdat hij mij niet meer geven kon; maar zodra er meer in kas zou zijn kon ik op meer rekenen.

Met de school ging het goed, weldra waren er 70 kinderen in, daarbij gaf de schoolmeester nog privaatles aan huis; doch Aruba mocht zich niet lang in zo'n schoolmeester verheugen. De toen heersende zwarte koorts, die 70 mensen op Aruba ten grave sleepte en die ook bijna Pater Paulus het leven kostte, maakte een einde aan zijn zwaar en verdienstelijke arbeid. De 15e Mei 1857 overleed hij in de ouderdom van 27 jaar en 10 maanden. Dit was een grote slag voor Aruba. Bij het doodsbericht op Curaçao stonden de tranen in de ogen van Mgr. Niewindt, doch het was: Fiat voluntas Dei."

In 1864 stortte de nieuwe kerk van Oranjestad 's daags na haar inwijding in.

De chronieken vermelden het volgende: In Juli 1863 nam Pater Paulus zijn pensioen en vertrok naar Curaçao en werd in de maand September opgevolgd door Pastoor J. A. te Riele. Pastoor te Riele zag al spoedig de noodzakelijkheid in om een nieuwe kerk te Oranjestad te bouwen, wijl de oude te klein was; en sloeg dadelijk de handen aan het werk. Gelukkig dat Zijn Eerwaarde goede hulp en ondersteuning vond. Ten eerste van zijn kapelaan, mijnheer Bongers, die naderhand de flinke pastorie van de Noord heeft gebouwd. Zijn Eerwaarde had kennis van bouwen en was daarbij zeer ijverig. Ten tweede van den Heer G.D.E. van den Bossche, den toenmaligen gezaghebber van Aruba. Zijn Edelgestrenge verkreeg van het Gouvernement toestemming om de stenen van een grote bouwvallige muur, die als omheining van een verlaten gouvernementstuin had gediend, tot opbouw van de kerk te mogen gebruiken.

De meeste stenen werden weer door die goedwillige mensen van de Noord, evenals vroeger bij het kerkhof van Oranjestad, aangebracht. Pastoor De Vries zelf kwam soms na de middag van Santa Cruz om met zijn confraters in persoon stenen te dragen, om het volk aan te moedigen. En ten derde: de gulhartigheid van Mgr. Joannes F. A. Kistemaker, die altijd zorgde, dat het benodigde geld disponibel was. In de tijd, dat de kerk gebouwd werd, werd de H. Mis in de school in het huis van den Pastoor gecelebreerd.

Met het bouwen ging het goed vooruit. De 21e April 1864 waren de fundamenten reeds klaar en werd op die dag de eerste steen gelegd, door den Weledelgestrengen Heer G. E. D. van den Bossche, gezaghebber van Aruba.

De 3e October van hetzelfde jaar was de kerk zover klaar, dat ze kon worden ingezegend tot welk einde Pastoor Frederiks en Pastoor Smit van Curaçao waren overgekomen. 's Daags na de inwijding, de 4e October, met het feest van den H. Franciscus zou er een solemnele Mis in de nieuwe kerk worden gedaan: doch reeds voor de eerste mis, die 's morgens om vier uur moest plaats hebben, stortte de Zuidmuur der kerk met gehele pannen dak in, zodat er geen pan noch stoel of bank heel bleef. Gelukkig dat er daarbij geen mensenlevens te betreuren waren. Spoedig daarna is de kerk weer hersteld.

Enige omstandigheden die bij het invallen der kerk plaats hadden, mogen hier niet verzwegen worden, omdat men daarin zeer duidelijk de Goddelijke voorzienigheid moet rekennen. Zoals reeds boven vermeld is, waren Pastoor Frederiks en Pastoor Smit van Curaçao overgekomen om de kerk in te wijden en met het feest van Sint Franciscus een solemnele Mis te doen. De 3e October werd de kerk ingewijd, en daarna bijna de gehele dag biecht gehoord. Toen werd besloten, dat Pastoor Te Riele naar Santa Cruz zou gaan om daar 's Zondags de Missen te doen en Pastoor De Vries naar Oranjestad om daar de eerste Mis te doen om vier uur en daarna in de Hoogmis te assisteren. 's Avonds toen de Heren op het pleintje (het balcon van de pastorie) zaten te praten, hoorde men van tijd tot tijd, in de kerk iets kraken. Pastoor De Vries vroeg wat dat gekraak betekende. Daarop antwoordde Pastoor Smit: „De kerk zet zich."

„Zo jongetje", zeide Pastoor De Vries, „maar ik houd niet van het zetten van een nieuw gebouw." Temeer waar Zijn Eerwaarde enige uren tevoren mijnheer Bongers had aangetoond, dat de Zuidermuur buiten het lood stond.

De nacht was ontstuimig, regen en wind. Pastoor De Vries, die gerust lag te slapen, werd om half vier gewekt door het leven en gepraat in huis van het volk. Wat was er geschied? Mijnheer Bongers, die gezien had, dat de Zuidermuur buiten het lood stond en door het gekraak in de kerk en door het vallen van stukjes steen en kalk ongerust geworden was, had alle mensen uit de kerk gehaald en kwam daarmede in de pastorie.

Het weer bedaarde en om vier uur hield de regen op; de tweede klok werd geluid en al het volk stond klaar om met Pastoor De Vries, die met zijn „praeparatio ad missam" nog bezig was, naar de kerk te gaan. Daarop komt er een meisje, zo'n halve kosteres, bij Pastoor De Vries in de kamer, die open stond, en zeide:

„Pastoor, kom toch; het is al over vieren; de regen houdt op en de mensen staan op U te wachten."

De Pastoor zeide: „Ja meiske, nog een ogenblikje."

Zowat vijf minuten later kwam dat meisje weer terug en zeide: „Maar Pastoor kom toch? Het is tien minuten over de tijd; als Pastoor Te Riele de Mis had moeten doen, dan zou hij al lang begonnen zijn."

„Jaaaaa", zeide Pastoor met een lachend gezicht; waarop zij antwoordde: „O, Gij altijd met Uw lange jaaa". En nauwelijks had zij het woord uit de mond of bons, daar stortte de kerk in!

De slag was geweldig, op zeer verre afstand werd zij gehoord, de pastorie dreunde. Daarop volgde geroep, gehuil en geschreeuw van het volk; doch Pastoor De Vries bracht ze spoedig tot bedaren. Zijne Eerwaarde zeide, dat zij content en blijde moesten zijn en God bedanken; niet omdat de kerk ingevallen was, maar omdat Hij ons op zo'n zichtbare wijze gespaard heeft; en tot dat einde zou Zijne Eerwaarde dadelijk een H. Mis van dankbaarheid opdragen.

Nu kan men de volgende vragen stellen: **1)** Waarom werd er besloten, dat Pastoor Te Riele naar Santa Cruz zou gaan en Pastoor De Vries te Oranjestad de eerste Mis zou doen? Pastoor Te Riele verklaarde, als Zijne Eerwaarde de eerste Mis had moeten doen, dat het volk zeker in de kerk zou geweest zijn, toen zij inviel.

2) Was het een toeval, dat Pastoor De Vries tegen de avond tevoren zag, dat de Zuidermuur buiten het lood stond en dat Mijnheer Bongers aantoonde?

3) Waarom was Mijnheer Bongers zo ongerust, dat Zijne Eerwaarde met de blote voeten in de sloffen door het water plaste en het volk als het ware de kerk uitdreef? Een oude vrouw, die niet wilde opstaan, heeft Zijne Eerwaarde met geweld er uit gezet.

4) Waarom vertoefde Pastoor De Vries tien mnuten over het bepaalde uur om met de Mis te beginnen, van welke tien minuten het afhing, dat honderden mensen hun leven zouden sparen of verpletterd worden? Hoe duidelijk toch ziet men hier in de Goddelijke Voorzienigheid.

Het invallen van de kerk wordt biezonder aan de volgende omstandigheden toegeschreven:

Pastoor Te Riele wilde per fas en nefas, dat de kerk met het feest van San Francisco zoude klaar zijn; vandaar dat er met man en macht moest gewerkt worden. Het metselwerk was alzo te vers om zo'n buitengewoon zwaar dak te kunnen dragen, wijl de spanten niet uit gezaagd hout, maar uit dikke zware en ongelijke balken van de kust bestonden en daarbij de zwaarte van duizenden pannen. Gelukkig bleven bij het instorten der kerk de muur der Noordkant, het torentje en het presbyterium nog staan. De kerk is spoedig daarna weer opgetimmerd."

Noord krijgt zijn eigen pastoor.

De Sint Franciscuskerk van Oranjestad had haar pastoor allang. Ook Santa Cruz had reeds een pastoor sedert Mei 1863, toen de Weleerwaarde Heer De Vries, die tot dan toe als kapelaan te Oranjestad was geweest en de aangewezen pastoor van Santa Cruz zijn nieuwe pastorie aldaar kon betrekken.

Maar, aldus de chronieken, de Kerk van de H. Anna in het Noorderdistrict, alhoewel de oudste der kerken mocht zich tot lang na de komst van Mgr. Petrus A. H. J. van Ewijk O.P., maar niet bevoorrecht te zien een vasten priester voor de Noord te hebben, die aldaar blijvend woonde.

Stond er maar een „cas di pader", een pastorie, zo redeneerden de Noordelingen, dan zou Sjon Obispo (in casu de Apostolisch Vicarius) ons wel een pastoor geven, maar omdat er geen pastorie is, kan een pastoor hier niet wonen.

Zo treurden steeds de eenvoudige Noordbewoners, toen Zijne Hoogwaardige Excellentie Mgr. Petrus A. H. J. van Ewijk O.P. in het jaar 1878 hen met de aangename tijding verraste, dat Zijne Hoogwaardige Excellentie had goed gevonden en besloten om de Gemeente van het Noorderdistrict van die der St. Franciscuskerk af te scheiden, tot afzonderlijke parochie te verheffen en tot pastoor derzelver aan te stellen den Zeereerwaarden Heer M. Bongers, die in Mei 1877 van hier was vertrokken als pastoor van de St. Petrus-parochie in het dorp Westpunt op Curaçao.

Met welke dankbare vreugde deze tijding vernomen werd, blijkt vooral hieruit, dat aanstonds de gehele gemeente in de weer was, om de komst van hun eersten herder voor te bereiden en voor zijn goed onthaal te zorgen. Voorlopig moest de school den nieuwen pastoor tot woonplaats dienen, doch onmiddellijk werd de handen ineen geslagen om een „cas di pastoor" te bouwen. Aan de welwillende zorg en mildheid van Mgr. Van Ewijk, aan de practische bouwkunde van hun eersten Herfder, en aan de ijver en vurigheid, waarmede het volk geholpen heeft, was het te danken, dat daar spoedig een prachtige pastorie verrees.

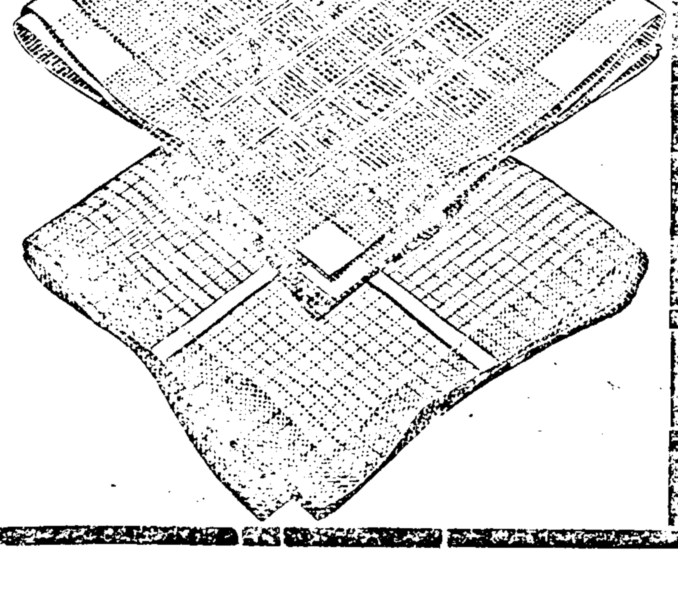
Savoneta.

De pastoor van Santa Cruz, de Zeereerwaarde Heer De Vries, kon al het werk onmogelijk af. Zijn parochie besloeg ongeveer de helft van het eiland. Daarbij was het haast ondoenlijk voor al die mensen, die van uren en uren ver moesten komen om de godsdienstoefeningen bij te wonen in zijn kerk. In 1877 bestond reeds het plan om de parochie te verdelen. In 1882 bouwde pastoor De Vries een kapelletje in Savoneta. Hij vroeg aldoor om een nieuwen pastoor. Maar eerst in 1900 kreeg Savoneta zijn eersten pastoor, tegelijk met een nieuw stenen kerkje.

En uit Savoneta groeide in onze jaren San Nicolas, toen de Lago Company van heinde en ver mensen trok.

* * *

Dit is slechts een greep uit de Missiegeschiedenis van Aruba. Nu is Aruba rijk en goed verzorgd. Het telt 5 parochies, met 5 pastoors en 2 kapelaans. Daarenboven een hospitaal met eigen kapel en rector. Aruba bezit zusters en frères, die zich wijden aan het katholiek onderwijs. Iedere parochie heeft zijn scholen. Aruba is rijk nu. Een volk echter, dat rijk geworden is, vergeet maar al te gauw de tijd zijner armoede. Daarom is het goed bij dit eeuwfeest even stil te staan en achterom te zien naar al het werk, dat onze voorvaderen in het geloof hebben verricht om Aruba te maken tot wat het nu is. En vooral met een dankbaar hart te denken aan de Koningin van de H. Rozenkrans, die de eerste kiemen van Katholiek Geloof hier heeft bewaard en gezegend.

Nederland.

DE NEDERLANDSE MISSIE IN DE VERENIGDE STATEN.

De Nederlandse Ambassade te Washington meldt, dat de Nederlandse Missie in de Verenigde Staten gevestigd is op het adres: 1620 Belmont Street N.W. — Washington D.C. De samenstelling is als volgt:

De Nederlandse Missie: **Meester Maximiliaan P. L. Steenberghe** (voorzitter); **Doctor B. Kleijn Molekamp** (vice-voorzitter); **F. C. Aronstein, Leonard A. H. Peters, Doctor August Philips, D. M. de Smit,** kapitein ter Zee **C. Brouwer.**

De Nederlands Oost- en Westindische Missie: **Doctor Gerard C. Hart, Emile C. Zimmerman, P. H. W. Sitsen, Doctor P. Honig** en wanneer zij uit Australië in de Verenigde Staten zullen zijn gekomen: **Raden Loekman Djajadiningrat** en **Doctor A. Smits.**

De Nederlandse Ambassade deelt verder mede: De Missie heeft de supervisie over de Nederlandse scheepvaartbelangen in de Verenigde Staten, hetgeen insluit de supervisie over het Netherlands Shipping Committee, wat betreft de bemanningen en wat betreft de technische en nautische inspectie. De Missie zal eveneens leiden het werk voor den Nederlandsen zeeman „Nederland ter Zee". Het werk van de missie zal voorlopig voornamelijk van onderzoekenden aard zijn.

De Ambassade deelt vervolgens mede:

De Nederlandse Regering is ten zeerste overtuigd van de belangrijke rol, die het Westelijk Halfrond zal spelen in de economische reconstructie der wereld na de overwinning der Geallieerden. Op economisch en financieel gebied zal de wereld grote veranderingen te zien geven en het is de taak van de missie zich een beeld te vormen van deze veranderingen, teneinde de Regering van raad te dienen bij het trekken harer lijnen te dezen van het ogenblik af, dat Nederland van vreemde onderdrukking bevrijd zal zijn.

Artikel 7 van de leen- en pacht overeenkomst voorziet in de verschaffing van de machinerie voor de Geallieerde Volken, teneinde beter sociale en economische condities te verkrijgen. De missie zal ook in verband met deze clausule belangrijke arbeid hebben te verrichten. Wanneer de wereld betere economische toestanden wenst te zien na de succesrijke beëindiging van de oorlog zal het noodzakelijk zijn reeds van te voren daartoe maatregelen te treffen. Men moet zich realiseren, dat de economische veranderingen van het ogenblik, die door de oorlog zelf veroorzaakt zijn in de toekomst haar stempel zullen drukken op de economische richting der wereld. Het zal de speciale taak van de missie zijn deze tendenzen nauwkeurig te volgen.

Het deel van de missie onder leiding van Doctor G. C. Hart, dat zich zal bezighouden met de belangen van Nederlands-Indië, Suriname en Curaçao zal zijn aandacht wijden aan de economische, commerciële en financiële belangen van deze delen des Nederlandsen Koninkrijks, zowel in verband met de eisen, die de oorlog stelt als met die der na-oorlogse reconstructie.

Dit sluit in zich de voorbereiding van de hervatting der export naar Nederlands-Indië zodra deze mogelijk zal zijn.

De missie zal toezicht houden op de Nederlands-Indische bezittingen, in de Verenigde Staten, met de studie en de bespreking van ideeën en voorstellen omtrent de toekomstige samenwerking der landen, die tropische grondstoffen produceren en consumeren; zij zal aandacht wijden aan de bevordering van de handelsrelaties van Nederlands-Indië, Suriname en Curaçao met de landen van het Westelijk Halfrond en in die hoedanigheid, o.a. de supervisie hebben over de Nederlands Indische handelscommissarissen in de Verenigde Staten.

De missie zal commerciële, financiële en economische informatie verstrekken over Nederlands Indië, Suriname en Curaçao op het Westelijk Halfrond; zij zal de belangen behartigen van de Nederlandse onderdanen uit Nederlands Indië, die tijdelijk in de Verenigde Staten vertoeven en toezicht houden op en samenwerken met de Nederlands Indische, Surinaamse en Curaçaose handelsbelangen, die op het Westelijk Halfrond zijn gevestigd.

HOE DE NAZIES DE JODEN UIT HET LAND JOEGEN.

Mensen, die pas in Engeland zijn aangekomen en die ooggetuigen waren van de eerste Duitse maatregelen om Joden uit Nederland weg te voeren, maatregelen, die — zoals wij hebben gemeld omstreeks half Juli werden begonnen — vertellen, dat de eerste groep Joden op 14 Juli werd weggevoerd om half twee 's nachts. De drie Joodse buurten van Amsterdam, die als zodanig door de Duitsers waren aangewezen, werden die dag gesloten door de „groene politie", die alle uitgangen scherp bewaakte. Alle niet-Joden hadden aanzegging gekregen deze wijken te verlaten. Vervolgens werden alle dragers van de Davidster aangehouden en groepsgewijze samengedreven; de identiteitskaarten werd gecontroleerd en zij, die ouder dan veertig jaar waren, werden vrijgelaten. Zij, die voor deportatie bestemd waren — van 16 tot 40 jaar — bleven onder arrest.

Daar de meeste Joden in huis waren gebleven, verschafte de politie zich, dikwijls met geweld, toegang tot hun woningen. Deze razzia duurde meer dan twee uren. Tenslotte werden alle gearresteerden in grote groepen weggeleid. Later is een deel gearresteerden naar Duitsland gezonden en een ander deel is voorlopig vrijgelaten met de mededeling, dat zij zich te allen tijde voor hun deportatie gereed moesten houden.

INDIË STUURT FELICITATIE-TELEGRAM AAN HARE MAJESTEIT.

Een treffend bericht wordt thans bekend: Koningin Wilhelmina ontving een verjaardagsgelukwens van: „de burger- en militaire bevolking van vrij-Nederlands-Indië".

Dit telegram was uit Nederlands-Indië gezonden naar J. E. van Hoogstraten, voorzitter van de Nederlands Indische Commissie in Australië en het luidt: „Als resident van Merauke bied ik Uwer Majesteit uit naam van de Vrije Nederlands Indische bevolking eerbiedige gelukwensen aan, met de wens, dat Uwe Majesteit op Uw volgende verjaardag in een vrij Nederland zal zijn."

De Koningin heeft een danktelegram, eindigend met de woorden: „In gedachten ben ik steeds bij u", teruggezonden.

CURACAO.

MGR. VERRIET RICHT ZICH TOT EUROPEES NEDERLAND.

Zijne Hoogwaardige Excellentie Mgr. Petrus Innocentius Verriet O.P., de 8e Apostolisch Vicarius van Curaçao, heeft een rede op gramofoonplaten laten opnemen, waarin Zijne Hoogwaardige Excellentie den Katholieken van Nederland dank zegt voor al het goede, dat zij het Apostolisch Vicariaat van Curaçao bewezen hebben in de loop van haar 100-jarig bestaan.

De zeer goed geslaagde platen zullen over Radio Oranje naar Nederland worden uitgezonden.

COMMUNIQUÉ.

„Zooals u allen reeds bekend is, zal Zondag 20 September om 4 uur des middags precies, op het Sportterrein van de Katholieke Sportcentrale op het Rif, een **Pontificaal Openlucht-lof** plaats hebben, waaronder in het openbaar op plechtige wijze het Apostolisch Vicariaat van Curaçao aan het H. Hart van Jezus zal worden toegewijd.

Alle geloovigen worden dringend verzocht bij deze Plechtigheid te willen tegenwoordig zijn.

Voor een goede regeling en orde maken wij bekend:

1o. Alle kinderen gaan in schoolverband, en zullen zich om 3 uur naar hun school begeven, om onder de leiding van Zusters en Fraters naar het terrein te trekken.

Katholieke kinderen, die een openbare school bezoeken, worden verzocht zich bij een Katholieke school aan te sluiten.

2o. Alle geloovigen worden dringend verzocht om vóór 4 uur aanwezig te zijn, daar om 4 uur, zodra het Allerheiligste is aangekomen, de poort, die toegang tot het terrein verleent, zal gesloten worden.

3o. Alle geloovigen worden dringend verzocht, om als het Allerheiligste aankomt, eerbiedig het stilzwijgen te bewaren, en als het Allerheiligste voorbij komt, alsook bij de zegening met het Allerheiligste, eerbiedig het hoofd te buigen.

4o. Alle geloovigen worden dringend verzocht om gedurende de Plechtigheid zich eerbiedig te gedragen, evenals in de kerk, en op de plaats te blijven staan, die hun door de Commissarissen van orde is aangewezen.

5o. Ook worden allen verzocht om zooveel mogelijk de gezangen mede te zingen. Boekjes met het program en met den tekst der liederen, zullen aan de poort van het terrein aan allen worden uitgedeeld.

6o. Beleefd worden allen verzocht, om na afloop der Plechtigheid op hun plaats te blijven staan, tot dat Zijne Excellentie de Gouverneur gesproken heeft, en de Bisschop met Assistenten, alsmede Zijne Excellentie de Gouverneur het terrein verlaten hebben.

Beleefd wordt allen verzocht op Zondag 20 September te vlaggen."

Het Comité.

JUBILEUM C. GORSIRA.

Op 16 September jl. vierde de Heer C. Gorsira zijn 25-jarig jubileum bij de Koninklijke Shell Groep.

De Heer Gorsira begon zijn loopbaan bij de Cia Mexicana Holandesa „La Corona" in Mexico. In 1927 ging hij over naar The Caribbean Petroleum Company in Venezuela en trad op 22 Januari 1935 in dienst van de C.P.I.M. alhier.

Door zijn jarenlange ervaring heeft de Heer Gorsira zich bij de Maatschappij te Curaçao spoedig een zelfstandige positie bij de Magazijndienst weten te verwerven.

Des morgens werd de Heer Gorsira allereerst ontvangen door den Directeur, den Heer Ingenieur Jan Noorduyn, die in hartelijke bewoordingen gewaagde van de uitstekende diensten door den Heer Gorsira der Maatschappij bewezen, en de hoop uitsprak, dat hij nog vele jaren zijn krachten aan de Maatschappij zou kunnen wijden, en hem vervolgens een enveloppe met inhoud overhandigde. Vervolgens werd de Heer Gorsira op zijn eigen afdeling gehuldigd, waarbij zijn chef, de Heer Schimmel hem hartelijk toesprak, speciaal nadruk leggend op de door den Heer Gorsira alom verworven sympathie, zowel bij meerderen als bij minderen, en hem namens de afdeling een keurig souvenir overhandigde.

Zeer velen maakten verder van de gelegenheid gebruik den Heer Gorsira te complimenteren.

INTERNATIONALE TENNIS WEDSTRIJD OP ARUBA.

In plaats van Eugenio Mendez speelde Woensdagmiddag Victor M. Corao (Caracas) tegen Jesse E. Upp (Aruba Tivoli Club). Het was een zeer interessant spel en het publiek genoot van het prachtig spel geleverd door beide spelers. De uitslag is als volgt:

Jesse E. Upp heeft schitterend gewonnen met 6—3; 0—6; 6—3 en 6—1.

Er is een kleine verandering gebracht in het programma, nl. Zaterdag as. de 19e September speelt in plaats van Victor M. Corao, die reeds gisteren gespeeld heeft tegen Jesse E. Upp zijn andere metgezel Eugenio Mendez tegen Benny T. Henriquez.

De tweede wedstrijd werd door Cacaras gewonnen. Uitslag: 7—5; 0—6; 7—5; 4—6; 6—4.

BUITENLAND.

BOMBARDEMENTEN OP TOBRUK.

De Britten deelden mede, dat de Royal Airforce in de afgelopen nacht operaties heeft uitgevoerd tegen Tobruk. Twee vijandelijke landingsterreinen tussen Mersa Matruh en Fuka en objecten in het gebied van El Daba werden eveneens aangevallen. Middelzware bommenwerpers vielen de scheepvaart en havenfaciliteiten aan te Tobruk en veroorzaakten twee branden in het gebied van de kaden. Te El Daba voerden nachtgevechtsvliegtuigen een offensieve vlucht uit (Caïro, (AP) 17.9).

COMMUNIQUÉ VAN CAIRO.

„Gedurende de nacht van 16 op 17 September sloegen onze patrouilles en artillerie vijandelijke werkploegen in de Noordelijke sector uiteen. Gisteren was er niets te vermelden van onze landstrijdkrachten.

De luchtactiviteit was gisteren beperkt door zandstormen boven het gevechtsgebied. Op 16 September vernielden onze gevechtsvliegtuigen van Malta een ME 109. Gisteren werd bij een opgevoerde activiteit van gevechtsvliegtuigen op zijn minst nog een ME 109 neergeschoten. Bovendien werden vele beschadigd" (Caïro, (AP) 18.9).

DUITSERS TERUGGEDRONGEN.

Een bericht van het Britse nieuwsagentschap zeide, dat volgens een bericht van het front een Duitse poging om een grote doorbraak in Stalingrad uit het Noord-Westen te verkrijgen, mislukt is. De Russen deden een krachtige tegenaanval en dreven de Duitsers met de bajonet terug, waarop de posities werden hersteld. De daaropvolgende Duitse aanvallen werden afgeslagen (Londen, (AP) 17.8).

GEEN SOLIED BLOK VAN WEERSTAND MEER?

De radio van Berlijn beweerde: „Stalingrad heeft opgehouden een solied blok van weerstand te zijn". Men zeide, dat de Duitsers een wig door de stad naar de Wolga hebben gedreven en dat delen van Stalingrad „volledig onder het toezicht zijn" van de aanvallende strijdkrachten. De radio zond een bericht van het Transoceannieuwsagentschap uit, volgens welk de Sovjet-troepen „thans een fanatieke weerstand bieden in kleine en grote groepen, hetgeen militaire kringen in Berlijn karakteriseerden als zelfmoord" (Berlijn, (AP) 17.9).

RUSSISCHE AANVALLEN AAN HET FINSE FRONT.

Voor de tweede achtereenvolgende dag meldde het Finse Hoofdcommando, dat de Russen hevige aanvallen doen ten Noorden van het Onegameer en „hoewel herhaaldelijk afgeslagen", de Russen verse troepen in de aanval werpen (Helsinki, (AP) 17.9).

CANADESE REGERING PROTESTEERT.

Een zegsman van het Canadese Departement van Buitenlandse Zaken maakte bekend, dat de Canadese Regering bij Vichy heeft geprotesteerd tegen de deportatie naar Duitsland van Joodse vluchtelingen, die in onbezet Frankrijk werden aangehouden (Ottawa, (AP) 18.9).

VOORSTEL VAN SENATOR WILEY.

Senator Wiley, een Republikein van Wisconsin, diende een resolutie in de Senaat in om een Adviesraad voor Buitenlandse Zaken te vormen waarin het Congres en het State Department het vredesverdrag zouden formuleren om een einde te maken aan Wereldoorlog II. Zonder „een vroege overwinning" te verwachten zeide Wiley tot de Senaat te voelen, dat het tijd is de vestiging van een lichaam te overwegen, „welke ons in staat zal stellen de moeilijkheden te overkomen, die ons in het verleden hebben lastig gevallen". Hij zeide, dat zijn doel was om een „betere werkovereenkomst te verkrijgen tussen de Senaat en het Hoofdbestuur" en om critiek op de Senaat te vermijden, gelijk die, welke ontstond na zijn verwerping van de bepaling betreffende de Volkenbond in het Verdrag van Versailles na Wereldoorlog I (Washington, (AP) 17.9).

ALLERLAATSTE NIEUWS

— **Londen:** Het Britse Ministerie van Luchtvaart gaf het volgende communiqué uit:

„Vliegtuigen van het Kustcommando bombardeerden de havenbedrijven van Cherbourg in de afgelopen nacht. Beaufighters van het zelfde commando, die gisteren op verkenning waren boven de Golf van Biscaye, vielen er 3 vijandelijke bommenwerpres aan, die werden vernietigd. Een Beaufighter ging verloren in het gevecht".

— **Londen:** Gemeld wordt, dat de Britse strijdmacht, welke Tamatave op Madagascar veroverde, was geland aan de Oostkust van het eiland. Deze nieuwe landing kwam nadat de Franse kolonie de Britse voorwaarden voor een wapenstilstand verwierp.

— **Londen:** Onthuld wordt, dat nog duizenden Noordamerikaanse troepen onlangs in Groot Britannië zijn aangekomen om de gelederen te vergroten van een zich snel uitbreidend leger, dat wacht op de opening van een tweede front. De bekendmaking omtrent de aankomst was eerder niet toegelaten. Zij kwamen in een typisch convooi van grote schepen, die in vredestijd welbekende passagiersschepen waren. In een aantal Britse havens werd men aan land gezet. De oversteek van de Atlantische Oceaan werd snel gemaakt en geen enkele Duitse duikboot werd gezien.

— **Berlijn:** Het Duiste Hoofdcommando deelde mede, dat „nieuwe successen" zijn geboekt in de slag van Stalingrad. Het Duitse communiqué legde de nadruk op de nauwe samenwerking van de land- en luchtstrijdkrachten in — wat genoemd werd — een „verbitterde worsteling".

— **Ankara:** Volgens berichten, die uit Roemenië ontvangen worden, hebben viermotorige Noordamerikaanse vliegtuigen met Russische bemanningen de laatste tijd luchtaanvallen gedaan op Roemenië. De aanvallen zouden geen grote schade hebben aangericht, doch een belangrijke uitwerking hebben gehad op het publieke moreel. Enige bommen werden geworpen op de olievelden en deze veroorzaakten branden. Er zijn echter heviger aanvallen nodig om ernstige schade aan te richten. Men zeide, dat het Roemeense publiek beangst is, dat de aanvallen in hevigheid zullen toenemen en dat er reeds een neiging is om de grotere steden en vooral de havens en oliece·tra te verlaten.

ARUBA.

POLITIEBERICHTEN VAN 1 SEPTEMBER TOT EN MET 7 SEPTEMBER 1942.

De 54-jarige wasvrouw M.W., weduwe van H.D. heeft aangifte gedaan van mishandeling, gepleegd door een zekeren J.V., die haar een drietal stokgeslagen zou hebben toegebracht.

Als verdacht van diefstal of verduistering zijn door de Politie aangehouden en voor onderzoek aan het bureau van Politie in bewaring gesteld de 22 jarige zeeman J.C. en diens scheepsmaat, de 18 jarige zeeman V.C.

Door den 26-jarigen C.D.B. is aangifte gedaan, dat zekere C.R., E.K. en E.E. hem hebben mishandeld.

Terzake bedreiging is aangifte gedaan door den 29-jarigen metselaar L.P. tegen de personen O.S. en G.M.

Als verdacht van het plegen van insubordinatie tegen een boven hem gestelden meerdere, is aangehouden de 25-jarige zeeman M.V.R. Deze man is intussen voor de Zitting van het Gerecht in eerste aanleg alhier geleid, en veroordeeld tot drie maanden gevangenisstraf.

Terzake poging tot doodslag, c.q. zware mishandeling is door de politie aangehouden en voor onderzoek in bewaring gesteld, de los werkman G.H.S., die de vrouw, waarmede hij gedurende enige tijd in concubinaat had geleefd, een grote hoeveelheid steken met een mes heeft toegebracht. De vrouw is per ambulance-auto naar het San Pedro-hospitaal vervoerd en aldaar ter behandeling en verpleging opgenomen. De verdachte zal aan de Justitie worden overgeleverd.

De persoon M.E.M. deed aangifte van diefstal van ƒ 15.— uit een hem toebehorend valies, staande op zijn hotelkamer. Hij verdenkt hiervan een zekere A.P.N., die intussen Aruba heeft verlaten.

Ten nadele van den bakker G.d.V. alhier is een reserve-wiel met binnen- en buitenband van een bestelwagen ontvreemd.

Uit de woning van den 62-jarigen zeeman M.H. is een bedrag van ƒ 48.— ontvreemd.

Wegens het onvoldoend afgeschermd hebben van de autoverlichting werd 1 bestuurder bekeurd, terwijl 2 werden gewaarschuwd.

Deed de 17-jarige vrouwspersoon O.H. aangifte van mishandeling en vernieling van een radio en huishoudelijke artikelen, door den manspersoon J.D., met wien zij in concubinaat had geleefd.

Kwam aan de wacht de vrouwspersoon M.M.W., mededelende, dat een dronken manspersoon haar woning was binnengedrongen en bezit had genomen van haar bed. De politie heeft den man, die reeds rustig lag te slapen, een andere slaapgelegenheid gegeven.

Had op het kruispunt Columbusstraat — Nieuwstraat een aanrijding plaats tussen drie auto's, respectievelijk bestuurd door N.L., Mevrouw N. en J.R.H. De auto's werden ernstig beschadigd, terwijl van auto 420-A twee vrouwelijke passagiers in bewusteloze toestand naar het San Pedro-hospitaal werden overgebracht. De schuld ligt vermoedelijk bij den bestuurder N.L., daar hij onder de invloed van sterke drank verkeerde. Hij is ter ontnuchtering ingesloten en proces-verbaal zal tegen hem worden opgemaakt.

Werd door den manspersoon L.A. aan de Politiewacht medegedeeld, dat een dronken manspersoon zijn huis was binnengedrongen en zich een aan hem toebehorende guitaar had toegeëigend. De muzikale dief werd prompt door de politie ingerekend.

In de nacht van 4 op 5 September werd door een op ronde zijnden Politieman gezien, dat een manspersoon zich op verdachte wijze ophield nabij de werkplaatsen van De Openbare Werken. Bij het zien van de politie wierp deze persoon een zak cement weg, jammer genoeg, dank zij der verduistering, te ontkomen met achterlating van een paar versleten schoenen.

Viel de 39-jarige timmerman A.T. door het dak van de in aanbouw zijnde gebouwen achter de markthal. Hierbij brak hij zijn linkerarm en een rib, terwijl hij verschillende lichte verwondingen opliep. Nadat de politie eerste hulp had verleend, is hij per ambulance overgebracht naar het San Pedro-hospitaal.

Deed de manspersoon M.I. aangifte van mishandeling gepleegd door den schutter B.B. De politie stelt een onderzoek in.

Deed de manspersoon J.J.A. aangifte dat enige personen getracht hadden bij hem in te breken. Met een kapmes had hij dezen echter op de vlucht weten te jagen. De politie stelt een onderzoek naar de daders in.

Op 31 Augustus werd te St. Nicolaas de persoon H.C. de V. aangehouden omdat hij als bestuurder van een auto optrad, terwijl hij in kennelijke staat van dronkenschap verkeerde. Tevens bleek, dat de remmen van zijn auto niet naar behoren functioneerden. Hij werd ter ontnuchtering aan de politiewacht te St. Nicolaas ingesloten.

Op 3 September geraakte des nachts te St. Nicolaas een aan R.M.M. toebehorende auto in brand. Door de brandweer werd deze brand geblust. De oorzaak is onbekend en stelt de politie een onderzoek in of hier sprake van opzet kan zijn.

In bovengenoemd tijdvak werden 2 personen bekeurd wegens sterk onvoldoende afscherming van de verlichting van hun woningen gedurende de duisternis. In beide gevallen was helder licht op grote afstand zichtbaar.

Verder werd een tiental bewoners gewaarschuwd, daar lichtschijnsel uit hun woningen op meer dan 50 meter zichtbaar was.

Vele houders van honden blijken nog niet aan de verplichting tot het betalen der hondenbelasting te hebben voldaan. Een zeventien-tal hunner werd in dit tijdvak gewaarschuwd en alsnog in de gelegenheid gesteld de belasting te voldoen.

Kerkberichten.

Week van 20 Sept. t/m 26 September.
In de ritus der Dominicanen:
Vijftiende Zondag na het Octaaf van de H. Drievuldigheid.
[Plechtige Viering van het 100-jarig bestaan van het Apostolisch Vicariaat van Curaçao.]
Ma.: H. Matthaeus, Apostel en Evangelist.

De Gelovigen worden dringend verzocht om zoveel mogelijk 's morgens na de H. Mis of 's middags vóór zonsondergang te komen biechten.

KATHEDRALE ST. ANNA-KERK, Otrabanda.
Pastoor: M.J. v.d. Elsen O.P., tel. 1507

Zondag:
6.— H. Mis.
7.30.— Kindermis.
9.— Pontificale H. Mis ter gelegenheid van het 100-jarig bestaan van het Apostolisch Vicariaat van Curaçao.
17.30 Geen Lof.

Weekdagen:
6.— en 6.30 H. Mis.
Vr.: 6.30 Gezongen H. Mis voor de vrede.
Biechten: 's morgens na H. Mis, op verzoek en na 16 uur, maar vóór donker.

H. ROZENKRANSKERK, Pietermaai
Pastoor: C. v.d. Looy, O.P. tel. 2170, **spreekuren:** 8 uur en 19.45 uur.

Zondag:
5.30 H. Mis.
7.— H. Mis.
8.— Kindermis.
9.— Plechtige Hoogmis.
17.— Geen Lof.

Weekdagen:
5.30 H. Mis (beh. Za.)
6.— en 6.30 H. Mis
Di.: 7.— Congregatie voor de meisjes
Vr. 6.— Gezongen H. Mis voor de vrede.
Biechten: na Rozenhoedje. Zaterdag na 16 uur.

H. FAMILIE-KERK, San Mateo.
Pastoor: Th. Exler, O.P., tel. 2413.

Zondag:
5.30 H. Mis.
6.30 H. Mis.
7.45 Kindermis.
9.— Plechtige Hoogmis.
17.— Geen Lof.

Weekdagen:
6.— en 6.30 H. Mis.
Di.: 6.30 Gezongen H. Mis.
Do.: 7.— Congregatie voor de meisjes.
17.— 18 Aanbidding voor de leden van de Eucharistische Bond (P).
Vr. 6.— Gezongen H. Mis voor de vrede.
Biechten: na Rozenhoedje, Zaterdag de gehele dag.

KERK O.L.V. VAN DE BERG CARMEL, Groot Kwartier.
Pastoor P. Elie O.P. geen telef. spreekuur: 8 — 10 uur, Zon-, feest- en weekdagen.

Zondag:
5.30 H. Mis (P.)
7.30 Kindermis.
8.30 Hoogmis (N. en Eng.)
17.— Geen Lof.
Weekdagen: 6.30 en 7— H. Mis.
Vr.: 6.30 Gezongen H. Mis voor de vrede.
Biechten: elke dag na H. Mis en Zaterdagmiddag.

KERK VAN HET H. HART, Janwhe.
Pastoor A. C. de Valk O.P., geen telef., spreekuur: 7 — 9 uur

Zondag:
5.30 H. Mis
8.30 Hoogmis
17.— Geen Lof.
Weekdagen: 6.30 H. Mis.
Wo.: 6.30 H. Mis, waarna Meisjescongregatie.
Vr.: 6.30 Gezongen H. Mis voor de vrede.
Biechten: elke dag na H. Mis. **Za.** van 16 tot 18 uur.
Bovendien iedere dag na de H. Mis d.i. om 7 uur.

H. THERESIA-KERK, Wishi.
Waarnemend Pastoor C.Lamers O.P., geen telefoon,
spreekuur: 7 — 8.15 beh. Zondag.

Zondag:
6.— H. Mis (P); 8.30 Hoogmis;
17.— Lof.
Weekd.: 6.30 H. Mis (behalve Zat.).
Za.: 7.— Kindermis.
Biechten: 's morgens na H. Mis tot 8 uur; Zat. van 16 — 19 uur.

KAPEL ST. MARTINUS-GEST.
Zo.: 7.— H. Mis; 16.— Lof.
Weekd.: 6.— H. Mis.
Di.: 16.— Lof
Do.: 17.15 — 18.15 Aanbidding voor de vrede (N).

KERK H. FRANCISCUS VAN ASSISIË, Oranjestad — Aruba.
Pastoor Th. Bartel O.P., tel. 34; spreekuren: alle weekdagen van 7.15—8.15 uur, alsmede om 10 uur en om 18.30 behalve 's Zaterdags.

Zondag.
6.— H. Mis.
7.30 Kindermis.
8.45 Hoogmis.
17.30 Lof.
Iedere avond om 17.30 uur Rozenhoedje voor de vrede.

EMMASTAD.

WACHTDIENSTEN: Vr., 18 Sept.:
Telegram Afdeling Hr. Carrière, tel. 553, Hotel kamer 29.
Shipping & Supplies: Hr. Polvliet, tel. 455, Hotel kamer 56.
Scheepvaart Afdeling: Hr. Zee, tel. 690, Emmalaan 1.
Dok Afdeling: Hr. J. v. d. Veen, tel. 431.

Prot. Gem. Emmastad: Kerkdienst, Zondag 20 September: 9.30 uur. Voorganger Ds. C. Th. Steenstra.

Sociëteit „Groot Kwartier" Kinderbioscoop: As. Zaterdag 19 September zal er in Sociëteit Groot Kwartier kinderbioscoop gegeven worden. Begin der voorstelling precies 18.45 uur. Als van ouds zullen er weer leuke filmpjes gedraaid worden; dus kinderen komt allen en precies op tijd.

Ons Hoekje.

Dit zullen de dames lezen.

WAT HEEFT DE MODE ONS TE VERTELLEN?

Over onze silhouette.

Konden wij de vorige maal aangaande de Lente-modellen enkele vaste lijnen aangeven, langs welke het aanzien onzer jurken zou worden gefatsoeneerd, nu is dat, zoals meestal, wanneer wij verder in het seizoen zijn gekomen, niet zo gemakkelijk. De Lente is nl. meestal de proeftijd, waarin wij „alles onderzoeken", terwijl wij verder in het jaar „het goede behouden". Een andere reden, die het moeilijker maakt, het modebeeld tot enkele vaste grondregels terug te brengen, is de tamelijk beperkte plaats, die aan de gewone kleding wordt gegeven, daar er een grote ruimte wordt opengelaten voor de sport- en strandkleding.

De rokken zijn nog steeds niet merkbaar korter geworden, maar wel wordt er zichtbaar op de wijdte bezuinigd. Wij hebben nog wel wijde rokken, maar hun wijdte is nog slechts een schaduw van wat ze vroeger was. De rokken, die nog de zedelijke moed hebben, om te klokken, klokken op zeer bescheiden schaal. Meestal wordt de ruimte echter aangebracht op dirndl-wijze, soms rondom, maar vaak slechts plaatselijk, nl. alleen voor. Maar vooral de enge rok is zeer populair. Wij zien alle gebruikelijke variaties, hoewel de ingestikte plooien meestal niet ingeperst worden, waarschijnlijk, omdat ze dan niet zo diep behoeven te zijn en stof uitsparen.

Iets nieuws is de variatie op de zg. „boerinne-decollete", ook „U-vormig decollete" genoemd. Het is het diepe, ronde decollete en men ziet het zowel bij geklede als bij katoenen jurken en blouses en is vooral geliefd voor jonge meisjes, daar het flatteus is voor een mooie hals en frisse gelaatshuid.

Mouwen ziet men nog in alle lengten, maar vrij eng. Men ziet ook weer het schouderkapje in plaats van de mouw, wat ook wel heel wat stof zal uitsparen.

„Jas-jurk", de jurk, die voor van boven tot onder opengaat, nl. die, waarbij de sluitingslijn niet gewoon recht van boven naar beneden loopt, maar schuin, van rechts boven naar links onder.

Bij de geklede jurken vinden wij iets dergelijks in de rok met gedrapeerde overslag, vaak met een ruche afgezet. Ook vinden wij bij de geklede jurken de „priktol-lijn" weer terug. Het effect wordt bereikt door rimpeltjes of gedrapeerde losse plooien van uit de taille, soms nog geaccentueerd door losse Marker-boeren-zakken; soms echter, bij de aaneengeknipte jurk, door rok en lijfje, ter hoogte van het middenrif vanuit een punt te draperen; op dit samenknopingspunt wordt dan meestal een klein glad stukje aangebracht, of een gladde pas naar boven toe.

Bij de avondjurken ziet men vrijwel enkel de enge rokken, met losse draperieën meestal. Alleen in zeer dunne stoffen ziet men nog wijde rokken: het schijnt, dat het stofverbruik per gewicht geregeld is.

De „middy" zien wij betrekkelijk weinig. Wij zien wel hier en daar een tuniek-neiging ontstaan. Bij de jurken-met-jasjes (die of bolero's, dus zeer kort, of lange jasjes zijn), zien wij een enkele keer het jasje zeer lang, tot halfweg de knie. In een geval zagen wij dit verschijnsel ook bij een klokkende jurk, waar het rechte, klokkende jasje ook tot halfweg de knie reikte: het maakte sterk de indruk van een tuniek.

Bij de gewone jurken zijn de lijfjes over het algemeen zeer eenvoudig. Iets nieuws bij de decollete's is het zg.

Over de kleuren en materialen.

De felle kleuren uit de Lente hebben niet doorgezet en over het algemeen ziet men weer meer pasteltinten. Ook de bedrukte stoffen zijn over het algemeen gematigder en we zien, behalve de zeer grote bloem- en vogelmotieven, ook weer de kleinere en zelfs ook mille-fleurs-tjes. Ook de genopte stoffen, vooral in marine-blauw met wit, zwart met wit en bruin met wit, ziet men weer meer, maar over het algemeen met grote noppen. In katoen ziet men het ook wel in wit met rood of andersom.

Het ruitje heeft zich nog steeds in zijn populariteit gehandhaafd, eveneens in donkere kleuren met wit, en ook bij katoenen en sport-jurken in rood met wit.

Ook ziet men nog wel strepen, maar dan meestal uitsluitend dwars aangebracht en vaak ziet men de strepen nog opgefleurd met een bloem-motiefje.

Ook hebben wij onze Lente-liefde: het zwart en zwart-met-wit nog niet afgezworen. Zelden werd er zoveel zwart gedragen als dit seizoen: zwarte jurken, zwarte mantelpakjes, zwarte hoeden, zwarte handschoenen, zelfs ziet men shorts en strand-jurken in zwart met witte ruitjes.

Voor geklede jurken is het nieuwste effen zwarte satijn, met garnering van hetzelfde, terwijl zwarte schoenen, een zwart hoofddeksel en liefst zwarte handschoenen, kort of tot de elleboog, het toilet completeren; een enkele maal ziet men er ook wel witte handschoenen bij; maar op de jurk zelf is geen wit te bespeuren.

Ook andere zwarte zijdes, maar dan altijd effen, worden voor de geklede jurken gebruikt. Vaak ziet men dan boven een stukje of een pas van voile of tule ingezet. In een geval zagen wij een zwart effen zijden lijfje gecombineerd met een witte moire-zijden rok. Ook wordt vaak met zwarte kant gegarneerd.

Ofschoon iedereen verwachtte zeer weinig zijde en veel „stof" te zien, is deze verwachting niet zo uitgekomen. Men ziet nog steeds alle soorten kunst- en echte zijde. Shantung is een favoriet, omdat men daarvoor de voor de oorlogvoering kostbare kleurstoffen niet nodig heeft. Over het algemeen ziet men weer veel crêpes, maar zelfs sharkskin behoort tot de veel gebruikte materialen.

Over onze hoeden.

De platte, ronde hoeden, soms van formidabele afmetingen, hebben blijkbaar het pleit wel gewonnen. Men ziet het meestal midden op het hoofd gedragen, soms iets naar voren. Velen zijn door een klein dwars randje afgezet, soms van hetzelfde materiaal, vaak van voile of tule, zijde of een ruche: dit zijn de zg. „wagenrad-hoeden".

Ook ziet men wel meer naar achteren gedragen grote hoeden, die dan een min of meer gebogen rand hebben.

Onder de kleinere hoeden beleeft de baret een opbloei en wel in twee versies: de grote of rechters-baret en de kleine of Baskische muts. Beide echter in vilt en zij worden ook beide voor op het hoofd gedragen.

Verder ziet men nog allerlei kleine, voor tegen het hoofd gedragen hoeden van de meest verscheiden materialen en natuurlijk ook nog de matelot, die echter vaak door kant of voile wordt gecamoufleerd en dan bijna onherkenbaar is.

Over onze strand- en sportkleding.

Iets nieuws op het gebied der strandkleding, is de strandculotte. In dit geval is het dan geen culotte, die op een jurk lijkt, maar zij is, en ziet er ook uit als een pantalon. Wij zagen er eentje, die ruim gerimpeld aan een strakke taille-band zat, op de wijze van een Marker-boeren-broek.

Het is aan het strand wel een practische dracht, practischer dan slacks in ieder geval, met het oog op „pootje baden"; maar zeer flatteus is zij niet. Men lijkt iets op een garnalen-visser!

Over het algemeen ziet men de tweedelige strandpakjes, met bloot middenrif, enorm veel, soms met bijpassende cape of „swagger"-jas, ter lengte van het pakje. Over het algemeen zijn de shorts voorzien van een ruim klokkend rokje, dat de shorts juist bedekt.

Alle mogelijke kleuren en materialen worden gebruikt, maar sharkskin is wel favoriet. Men ziet betrekkelijk weinig effen wit.

Over onze schoenen.

Over het algemeen is hier niet zo veel over te zeggen. Voor gekleed blijft men de oude beproefde pumps trouw, al of niet met open neus. Erg extravagant durft men blijkbaar met schoenen niet te zijn: zij moeten op de eerste plaats duurzaam, dus stevig zijn, want leer is een kostbaar materiaal voor de oorlogvoering.

Om twee redenen ziet men voor wandel- en sportschoenen veel stof gebruikt: om leer te besparen en omdat het zachter is voor de kousloze voet. Sommige firma's brengen ook binnenzolen in de handel, die speciaal gemakkelijk zijn voor blote voeten.

De veel gebruikte Wedge-zolen worden vaak opgevuld met allerlei materialen, zoals b.v. touw enz. Ik heb ooit, dan geldt nu voor schoenen de regel: „het gemak dient den mens". Want we zullen lang met een paar moeten doen!

HET AMIGOE-RECEPT VAN DE WEEK.

Gebakken hersens (Cesu ...)

Men wast de hersens in koud water heel voorzichtig. Vervolgens kookt men hen in water en een halve theelepel zout, gedurende 10 tot 15 minuten. Men neemt hen daarna voorzichtig uit het water en verwijdert de velletjes, waarna men hen laat afkoelen. Daarna klopt men 2 eiwitten stijf en mengt die met twee eetlepels bloem. De hersens worden nu met dit mengsel bedropen en tenslotte in hete slaolie gebakken.

Ter bespreking.

Wij ontvingen het Maandblad der Vrouwen-organisatie Curaçao van Augustus. Het is een zeer aardig en interessant nummer. Het staat vol op het tekenen des tijds en is allezins lezenswaard.

Ook de Curaçaose Keuken geniet nog de belangstelling. Alleen begrijpen wij niet, waarom er telkens het woord „cup" gebruikt wordt, terwijl er toch een goed en zeer gebruikelijk Nederlands woord voor bestaat.